

1934

Anul I.

VIATA

No. 2.

Săceleană

Febr.

REVISTĂ
LITERAR — CULTURALĂ

1930.

Apare lunar la Satulung — Săcele, Braşov.

Preţul 8 — lei.

Viața Săceleană

apare lunar

Secretar de Redacție: **Victor Tudoran.**

Redacția și } Șoseaua Regele Ferdinand No. 670.
Administrația } SATULUNG — SĂCELE (BRAȘOV).

Abonamente :

Pentru un an	—	—	—	—	Lei 80.—
Pentru jumătate an	—	—	—	—	„ 40.—
Pentru Instituții și autorități	—	—	—	—	„ 160.—

Pentru abonați cititori și colaboratori :

- Domnii care nu sunt abonați și rețin primul număr trimis de noi, se consideră abonați pe tot anul.
- Manuscrisele primite la redacție nu se înapoiază.
- Domnii colaboratori care ne trimit manuscrite, fără a fi solicitați de noi, li-se va răspunde la Poșta Redacției, care va apare în ultimele pagini ale revistei.
- Articolele referitoare la Săcele, vor fi preferate.
- Toate revistele primite la redacție vor fi amintite la rubrica „Reviste.”
- Toate cărțile primite la redacție vor fi recenzate în ordinea primirii.
- Facem schimb de abonamente cu toate revistele și ziarele din țară.

Viața Săceleană

Apare lunar sub conducerea unui comitet.

Secretar de redacție: **Victor Tudoran.**

Red. și Adm.: Șos. Reg. Ferdinand 670, Satulung—Brașov.

Păstoritul mocanilor săceleni în Țara Românească.

I.

Obiceiul ca păstorii ardeleni să-și mâne din an în an — iarna — turmele lor în Moldova și Țara Românească este vechiu și se desfășoară de veacuri în forme atât de simple și patriarhale, încât mult timp nu avem urme scrise.¹⁾ Pentru ei granița despărțitoare de frați nu exista. Când frunzele se răreau în codru, când traiul în munți era imposibil, turmele începeau să coboare, luând drumul Barăganului, Dobrogei sau Basarabiei și nu sunt rare cazurile când mânați de trebuințele turmelor, ajungeau chiar în Crimeia.

Păstoritul a fost practicat de o parte a poporului nostru încă din cele mai vechi timpuri și despre acest lucru ne putem încredința cercetând cuvintele cari stau în legătură cu această ocupație. În adevăr nu găsim nici un cuvânt esențial și indispensabil care să nu fie de origine latină.²⁾ Un alt fapt care ne încredințează despre acest lucru este literatura noastră populară, care poartă peceta vizibilă a acestui fapt. Subiectele aflate în poezia noastră populară, aproape toate sunt luate din domeniul păstoritului. Avem astfel imaginea primăverii a carei sosire este mult mai dorită de păstori decât de agricultori. Greutățile și intemperiiile iernii sunt mai puțin suportate de agricultori decât de păstorul care-și adăpostește turma sub cerul liber. Și, ceva mai mult, cej mai strălucit produs al poeziei noastre populare — Miorița — este luat tot din acest domeniu. Se înțelege deci foarte ușor de ce o parte a poporului nostru are pentru păstorit o deosebită înclinație, o înclinație înăscută și o consecință a acestui fapt este dragostea lui față de natură.

¹⁾ Dr. Andrei Veress, Păstoritul Ardelenilor în Moldova și Țara Românească, pag. 15.

²⁾ Ștefan Metes, Păstorii Ardeleni în principatele române, pag. 7.

Păstorii din Ardeal cari își pășteau turmele în Principatele Române sunt cunoscuți de obicei sub nume diferite. Astfel cei din „Țara Bârsei“ erau numiți „bârsani“, cei dela Sibiu „tuțueni“ sau „mărgineni“, cei dela Bran „brăneni“ sau „moroeni“ etc. In general erau însă numiți „mocani“ termen care în ultimul timp a rămas ca o numire specială pentru oerii din jurul Brașovului, din cele Șapte sate³⁾ cari mărindu-se luă din Sățicel (Săcel) numele greșit de Săcele.⁴⁾

Prin așezarea geografică a Săcelilor — a căror „existență și origine curat românească“ se pierde în negura vremii — era și natural ca locuitorii lor să se ocupe cu păstoritul, ocupație care deși „plină de trudă și de atâtea ori de risă, a însemnat totuș un isvor nesecat de „avuție“ și numai astfel se explică persistența dărză a Săcelenilor cari înfruntând toată „urgia veacurilor trecute, puterea lor de muncă n'a putut fi măcinată decât în urma transformărilor radicale ale vieții economice moderne“.⁵⁾

Transhumanța aceasta în Țara Românească a mocanilor săceleni — ca și a celorlalți oieri ardeleni — era condiționată de anumite fapte. Astfel dupăcum observă D-l Dr. Andrei Veress în lucrarea «Păstoritul Ardelenilor în Moldova și Țara Românească», ceea ce contribuia la aceasta transhumanța era și clima. Căci — spune D-sa — „coama Carpaților dinspre răsărit și mai cu seamă miază-zi este atinsă mai curând și încălzită mai mult timp de razele soarelui și astfel clima țărilor române e mai dulce, mai statornică și mai apărată de vânturi ca părțile Carpaților din spre miază noapte și apus, cari sunt atinse numai de razele soarelui de după prânz, din care cauză, sunt mai umede și totuș mai sărace în ierburi.“

Ca o urmare a acestui fapt în văile umede ale Ardealului există diferite boli ca antraxul, răspândit în schimb foarte puțin sau aproape inexistent pe pășunile Țării Românești. Apoi din cauza multelor ploii, iarba se strică, devenind băloasă, vitele ne mai mănâcând-o bucuros.⁶⁾ Se mai avea iarăși în vedere faptul că în șesurile și plaiurile principatelor române din cauza climei mai prielnice, iarba încolțește mai de timpuriu și mai din belșug.⁷⁾ Dar pe lângă

³⁾ Satulung, Cernat, Turcheș Baciu, Zizin, Purcăreni, Târlungeni.

⁴⁾ Iorga Nic., Brașovul și Români Buc. 1905, pag. 3.

⁵⁾ Ștefan Meleş o. e. pag. 3.

⁶⁾ Dr. Andrei Veress, op. cit. pag. 11.

⁷⁾ Ibid pag. 11.

avantajile climei, pe lângă pășunile inbelșugate, mocanii săceleni se simțeau în Țara Românească mai bine ca ori unde. Acelaș graiu, și aceiaș religie „dincolo și dincoace de Carpați acelaș popor pentru care granița era aproape inexistentă. Doina răsuna tot atât de jalnic și tot atât de dulce sus pe crestele munților ca și în șesul Baraganului sau pustiul Dobrogei. Pentru mocantul săcelean Țara Românească era „Țară“⁸⁾ pe câmpiile căreia numeroasele lor turme de oi pășteau în voe, în bisericile și mănăstirile căreia se puteau închina și în a carei locuitori nu vedeau decât frați de acelaș sânge.⁹⁾

Iată deci atâtea cauze cari în trecut mâna din an în an un înteg strat social din Ardeal în Țara Românească, păstorul fiind în stare să-și părăsească vatra, soția și copii pentru un timp destul de lung sau în unele cazuri purtându-și chiar cu sine familia.⁹⁾

Pomenire despre păstorii „bârsani“ nu se face în timpurile mai vechi. „Bârsani“, „lână bârsană“, „oițe bârsane“ ca și în balada Mioriței se înseamnă în răvașele ce trimit Domnii și boerii noștri la Brașov în veacurile XV și XVI. Ei, trăiau în liniște, liberi și nesupuși Domnilor de alt neam. Mai mare peste unul sau mai multe sate era județul al cărui nume a fost schimbat dela venirea ungarilor cu acela de birău (biró). Dincolo de Carpați pe cealaltă coastă de Țară Românească era aceiaș așezare de și acolo satele erau supuse unor voievozi ce nu stăpâneau și dincoace.¹⁰⁾ Paza la hotare nu exista nici de o parte nici de alta. Numai la pasuri așteptau „vigesimatorii“ pentru a lua vama.¹¹⁾ Pasurile Carpaților erau străbătute deci în voe de mocanii săceleni cari darorită faptului că erau în imediată apropiere de munții cari despărțeau cele două țări surori și mai ales prin însăși ocupația care îi obliga să petreacă o mare parte a anului tocmai pe plaiurile acestor munți, făcea ca supravegherea trecerii să fie înșosibilă. Carpații din cari ungarul voiau să facă adevărate ziduri chinezești, de multe ori erau chiar factorul care înlesnea această trecere depe o coastă pe alta mai cu seamă în ultimul timp când paza la frontiere era întărită. Și cine putea cunoaște mai bine potecile cele mai ascunse ale munților decât acești păstori cari nu aveau alt cerc de gândire

8) Pentru mocanul săcelean „Țară“ este și astăzi, ca și în trecut, termenul cu care numește Țara Românească „în înțeles național pentru el „Țară“ este Țara Românească“ (Iorga N. Ist. pop. rom. pag. 209).

9) Dr. Andrei Veress, op. cit. pag. 3.

10) Iorga N. Brașovul și România pag. 3-4

11) Ibid.

decât oaia pe lângă care se orânduia întreagă lor viață și mersul cugetării fiecăruia.¹²⁾ În liniștea măreață a văilor pe înălțimile luminoasă ale munților mocanul Săcelean se simțea ca într'o cetate bine întărită.

Desigur că din cele mai vechi timpuri mocanii Săceleni treceau cu turmele lor munții (în Țara Românească) pentru a căuta pășuni bogate în toată întinderea șesului până la stufurile „bății“ dunărene¹³⁾ Ei pășunau turmele lor pe tăpșanele Transilvaniei până către sfârșitul toamnei când coborau la șes pentru ale ierna, iar Primăvara luau iarăș drumul către munte.¹⁴⁾ Huruiau munții de sunetul clopotelor și trosnetul bicelor, când prin pasurile Oituzului, Bratocei, Predealului, Branului etc. coborau numeroasele turme, cirezi și herghelii de ale Săcelenilor, Brănenilor și Țuțuenilor.¹⁵⁾

Nu putem ști sigur care era situația mocanilor săceleni în Țara Românească în cele dintâi timpuri căci documentele lipsesc. Știrile scurte pe cari le avem nu ne pot spune nimic lămurit. Cele mai multe din aceste știri se referă la comerțul care se făcea cu oile, la furturile, opririle și procesele cari nu se mai sfârșeau.¹⁶⁾ Un regulament special pentru trecerile cari se făceau, n'a existat până mai târziu, când guvernul Austriac a pus oarecare rânduială în felul cum aveau să decurgă perindările lor peste munți. Este interesant faptul că guvernul austriac, sub Iosif II., cerând orașelor ardeleni să facă cercetări prin arhivele lor, nicăieri nu s'a găsit vre'un document despre dreptul de pășunat al ardelenilor în țările vecine.¹⁷⁾ Organizarea și reglementarea păstoritului în Țara Românească și Moldova a fost pusă pe tapet pentru prima dată în 1721 de către inspectorul vamal Ioan Macskási,¹⁸⁾ care făcând un regulament, obliga pe „Bărsani“ că la trecerea graniței oile să fie aduse într'un anumit loc pentru a fi numărate. Aici vameșii eliberau „țedule“ corespunzătoare după cari avea să se facă la întoarcere controlul. Tot acest regulament făcut de Macskási mai prevedea pedepsele și restricțiile în caz de nejustificare a majorării numărului oilor sau altor lucruri la întoarcere din Țara Românească. Regulamentul acesta era făcut însă cu consimțământul stăpânirii din Țara Românească căci aflăm¹⁹⁾ ca pentru fie care turmă se plătea o sumă orecare, iar „țedula“ trebuia legalizată și de plăeșii dela hotar și aceasta pentru a nu se face abuzuri.

(Va urma)

Al. Stroe Militaru

¹²⁾ Dr. Andrei Veress, op. cit. pag. 11.

¹³⁾ Iorga N. Brașovul și România pag. 355.

¹⁴⁾ Xenorol A. D. Rășnovul de lângă Brașov pag. 39, Iasi 1912.

¹⁵⁾ Dr. G. Moroianu Creșterea și exportul nostru de animale od noara și astăzi L'industrie roumaine No. 75/1906, pag. 1126

¹⁶⁾ Ștefan Meșeu op. cit. pag. 19.

¹⁷⁾ D. Andrei Veress op. cit. pag. 15.

¹⁸⁾ Ibid pag. 16.

¹⁹⁾ Hurmuzaki, Documente XV.

Resemnare.

Eu nu-s făuritorul de statui
 Al grățiilor trecătoare'n lume,
 Ce mânei măestrite el supune
 Comoara cea mai scumpă-a ori și cui.

Sunt vagabondul purtător de-un nume,
 Ce astăzi este mâine poate nu-i,
 Ce jalea grea de-ar vrea nici jalea lui
 Nu are pe pământ cui a i-o spune.

Prin lume trec pribeag fără de rost,
 Mănat de chin de aspra mea durere
 În necuprinsul fără adăpost.

Poate blestemul fu: să n'am noroc,
 Purtat orbîș de raza din himere
 Noroiul să'l frământ din loc în loc.

Ion Iordache

Elegia Toamnei.

E ploae, e vânt
 Cad frunze.
 E ceață, e nor.
 Cad foi.
 Dispare un cânt
 De jale,
 O turmă de oi
 Coboară
 La vale.

È brumă, e chic
 Sunt galbeni
 Mesteacăni și plopii
 Își plâng
 Coroana, un dric
 E toată
 Poiana și'n crâng
 Frunze
 Stau gloată.

Prin văi și prin munți
 Sunt frunze,
 Pe căi și alei
 Sunt foi,
 Copăcii cărunți
 Apare,
 Ca mâine vezi goi
 Toți teii,
 În zare.

Impreună.

Inceputul lui Februar. Zăpada îmbrăca întreg pământul, ca o mantie albă și curată umerii marmorati ai unei zâne. Părea că cerul a căutat să țesea cât mai fin lințoliul alb, ce se potrivea atât de bine pământului. Cerul era senin și curat ca o lacrimă ce se rostogolește de supt genele străvezii ale unei fecioare cu chipul blând. Gerul parcă creștea cu cât zilele se scurgeau tot mai mult, înroșindu-ți ca focul vârfurile urechilor. Zăpada scârția supt picioarele și săniile cu zurgălai trase de căi iuți alunecau lin, ca pe gheață un copil obișnuit cu patinile. Era iarnă în toate măreția ei.

Depart, la o margine de sat, stau la vatră ascultând cum urlă vântul prin hornul văruiț, două ființe, baba Sanda și nepoțica ei Marioara. Cea de a doua nu are mai mult de 5 anișori. Satul, era așezat pe o vale nu prea adâncă, dar în schimb destul de lungă, ale cărui case văruițe alb se pierdeau prin întinsul de zăpadă, rămânându-le ca niște căciuli, acoperișurile fumegânde. Baba Sanda își avea casa tocmai în capul văii, acolo unde se termin casele și începe pădurea. De când îi murise Moș Ion, o luase pe Marioara să o crească ea. Nu mai putea de bucurie baba, când o vedea pe Marioară mulțumită, jucându-se în jurul vetei, lângă care s'au jucat toți copiii ei. Și ce ochi frumoși avea mititica, când fața de copil mulțumit privea la baba Sanda. Marioară era orfană, Tatăl ei, Gheorghită, murise de vreo 3 ani și puțin mai târziu închise ochii pentru totdeauna și Maria, mama Marioarei. Avere nu prea avea baba, dar o bivoliță, un coșar și căsuța îi erau de ajuns, pentru a putea crește pe Marioara. Pentru încălzit avusese grije baba Sanda să-și aducă lemne de cu vară, căci pădurea e doar aproape și vreascuri slavă domnului. Marioara îi era dragă bunicuța ei — baba Sanda — și nu s'ar fi îndurat să-o părăsească pentru nimic în lume dar cum ai putea să părăsești pe cineva, când cel pe care-l lași știe așa de multe povești ca baba Sanda și pe care Marioara ascultându-le, adormia mai întotdeauna cu capul în poala ei.

În dimineața asta a mai nins, gândi baba eșind afară, Dădu zăpada la o parte cu o mătură de nuele, priși în sus să vadă cum e cerul și scuturându-și bocancii, intră în casă. Se uită lung și dulce la Marioara, care stătea numai în cămășuță și-i zise: „Tu să fi cuminte, dragă bunicei, căci eu plec acum cu laptele“, și baba Sanda își puse cele 2 tinichele mici pe sania ce o avea dela

repositul, se legă la cap cu o broboadă, care pe timpuri fusese și ea nouă. își puse mânușile cu un deget și o palmă, închise usa, apoi porțița și pașii rari ai ei se auzeau cum se depărtează scârțâind pe zăpada proaspătă și moale. Scârțâitul pașilor se auzeau tot mai încet, tot mai încet, până dispăru.

Mergea baba prin zăpadă, trăgând după ea sania cu cele două tinichele albe și cu gândul înapoi la Marioara.

Marioara, acu tă un timp cu răsufierea oprită, pașii bunicuței, care se auzeau tot mai îndepărtați.

Pe urmă gândul îi fugi la povestea pe care bunicuța i-a spus-o aseară, când stăteau lângă vatră. Sta și se întreba în mîntea ei, dacă poate să fie și cai cu „alipi“ așa cum îi spusese bunicuța. „Dar trebuie se fie așa căci bunicuța ei e bătrână și nu mîntea“.

Baba Sanda mergea din ce în ce mai încet, fiindcă drumul era anevoios căci zăpada luneca și mai presus de toate și ea era bătrână. Ce vreți? Un trup peste care a trecut 80 de primăveri nu poate să fie tot așa de sprinten ca unul cu 20. Dar cum călcă nu știe nici ea, dar ce știe e că era să cadă tocmai în mijlocul drumului, și doamne ferește, putea să cadă peste tinichelele cu lapte și acesta să se verse și . . . Babei Sanda odată ca un fulger îi trecu prin mîntea că pentru ziua aceea trebuia să rabde de foame și ea dar și Marioara. Dar ce bine că n'a căzăt. Totuși inima incepu să-i bată mai tare ca de obicei. Își apăsă mîntea în partea stîngă a pieptului ca și cum ar fi vrut să prindă inima și să o oprească din bătăile-i repezi, întocmai ca ale unui sticlete ce se sbate între cei 4 pereți ai coliviei. Noroc că nu au ținut mult aceasta, căci ar fi fost silită să se așeze pe sanie și apoi mai știe domnul dacă se mai scula. Își adună toate puterile și cu greu porni de își împărți laptele. Când se întoarse trebui să se oprească de mai multe ori, căci puterile nu o mai ajutau ca ieri. Cum ajunse acasă, puterile o părăseau din ce în ce mai repede, tocmai poate fiindcă ajunsesse. La fel cu naufragiatul, care după câteva ore de inot și fără nici un punct de orientare, vede o scîndură ca un întreg pămînt, tot așa și baba Sanda văzu în acel moment, patul. Deabea mai putu să se desbrace și să se urce în el.

Marioara se uita la ea, cu ochii mari și plini de întrebări cum se desbracă și cum se vîră supt plapomă.

Nu îndrăsnea să o întrebe nimic. Știa ea că bunicuței i-a mai fost rău dar s'a făcut bine, căci îngerul pe care bunicuța i-a spus că păzește pe fiecare om, nu o va lăsa să moară. Și la urmă chiar dacă ar muri bunicuța, trebuie să moară și ea, căci ea singură ce s'ar face fără bunicuța și apoi cine îi va mai spune la povești cu cai cu „alipi“.

De când s'a suit în pat baba Sanda, nu s'a mai dat jos fiindcă nu putea. Picioarele n'ar mai fi ajutat-o ca altădată, și chiar dacă ar fi îndrăsnit să încerce să umble puterile ar fi părăsit-o. Spre seară, babei Sanda îi fu mai rău. Incepuse să aiureze. Dinții îi clănțăiau iar printre răsuflări grele, scăpa vorbe fără înțelesuri. Marioara întâi se sperie, apoi se obișnuie cu aceste vorbe, iar mai târziu când baba Sanda începu să pronunțe mai clar, ea se apropie de pat, crezând că bunicuța vrea să spună vre-o poveste. Baba Sanda deschise ochii mari, clipi de câteva ori apoi obișnuindu-se parcă cu lumina, și-i rotii prin casă ca și când ar fi căutat pe cineva. Intradevăr, ea căuta pe Marioara. Ar fi vrut să spună multe, dar graiul nu o mai ajută. Când ochii ei mari și ascunși supt genele bătrâne, întâlnii ochisorii ei drăgălași care o fixau nevinovați și întrebători, simți că îi trece un fior prin șira spinării. Iși aplecă puțin capul încununat cu un fuior de lână albă, o sărută pe frunte-i mititică, în timp ce din ochii bătrâni îi picurau lacrimi pline de mângăieri în părul risipit în șavițe ce-i îmbrăca capul.

Marioara sta cu capul rezemet de pieptul bunicuței. Baba Sanda o mai privi odată o privire lacomă și pătimase și cu zâmbetul pe buzele-i strânse supt formă de pungă, închise pentru totdeauna ochii. După un timp Marioara ridică capul și se uită la bunicuța ei dragă. Privind-o își zise: „ce flumos dolm oamenii și mai ales acum bunicuța. Tot așa tlebuli să dolm și eu.“ Vru să se sue și ea lângă bunicuța și să se vâre în plapomă. Dar se gândi că poate să o scoale și atunci se supără. Incepu să o privească cu atenție, ca și cum ar fi văzut-o întâia dată. Acum i se părea cu totul alta. I-se părea că nasul bunicuței e mai frumos, că ploapele sunt mai subțiri iar gura o vedea ca o punguță mică, poate la fel cu cea din poveste. Privind-o pe Baba Sanda își zise: „ce bine al fi fost dacă cine a făcut și somnul ăsta, al fi făcut ca bunicuța să doalmă, cu ochii deschisi, căci acum ma'l fi văzut și ma'l fi chemat în pat lângă ea“. Frigul începu să o înteească și atunci se gândi să se suie și ea numai așa pe plapomă

Cântece pentru A. . . .

Cântecele-ași vrea să-mi fie, valuri de isvor,
Să se scalde'n ele aceea, ce-o iubesc cu dor.

Cântecele-ași vrea să-mi fie, muzică de șoapte,
Ca s'o pot vedea din minte, în adânc de noapte.

Cântecele-ași vrea să-mi fie, adieri de vânt,
Să mă ducă până la ea, să-i văd chipul sfânt.

Cântecele-ași vrea să-mi fie, albe flori de gând,
La a ei picioare eu, să le arunc pe rând.

Cântecele-ași vrea să-mi fie, sărutări ferbinți,
Să-i acoper ochii-i negri, limpezi și cumiști.

Cântecele-ași vrea să-mi fie, zări de cer albastre,
Să unească pe vecie, sufletele noastre.

Vasile Coban.

și să stea acolo, căci jos e prea frig. Se sui încet și se așeză lângă bunicuța. Iși strânse genunchi până la gură și cămașa și-o trase peste ei. Ce bine îi părea Mărioarei că bunicuța nu s'a deșteptat. Era fericită. Și Marioara adormi în acelaș moment, când în sobă pieri ultima licărie.

*

A doua zi o vecină, văzând că baba Sanda nu se scoală ca de obicei, trecu drumul și prin zăpada proaspătă ce acoperise peste noapte urmele săniei de ieri, pătrunse în casa deschisă. În casă găsi pe baba Sanda în plapomă cu zâmbetul pe buze și pe Marioara alături, cu căpșorul strâns lipit de pieptul bătrânei, dormind. Dar când se apropie mai bine, văzu, că amândouă dorm somnul . . . de veci.

24. Februarie 1930.

Ion Fag.

REAMINTIRI-

I.

Generația școlărească a Săcelelor, și-a găsit în sfârșit pivotu de sprijin al unei activități. El se rezumă, la ceceace această revistă, a anunțat în primul său număr. E un semn de desmorțeață, după tribulațiile încurcate în care se sbătea generația ce ne urmase pe noi aceice ca din nimic am înființat la momente foarte oportune, două case de citire, cari dacă încă nu și-au imprimat complet utilitatea, o vor face de sigur, de acum înainte. Și dacă acest lucru s'a stârnit cu începutul în Satulung, putem să fim tot așa de mândrii, că în curând toate cele patru sate, se vor strădui pentru aceleaș nobile idealuri. S'a trecut deci dela acțiuni de negație, acțiuni cari se traduceau prin anateme în cotidienele românești, asupra celorce conduc astăzi destinele culturale în Săcele — a muncă pozitivă: la fapte.

Revista „Viața Săceleană“ și-a pus drept țintă, conservarea obiceiurilor, moravurilor săcelenești, desgroparea trecutului cultural și în special publicitatea tradiției. Nobile scopuri și nespuse de frumoase. Meritau Săcelele această atențiune. În această privință trebuie să menționăm, că încă de multă vreme, trebuia să se întreprindă o asemenea acțiune. Dar intelectualii cari s'au ridicat din aceste locuri — și slavă Domnului, n'au fost așa de puțini — au fost siliți să se răspândească pe alte meleaguri ale României întregite. Așa se face că deși suntem câteva sate cari si-au avut reprezentanții lor în toate guvernele, ce s'au perindat la cârma țării după unire, nu s'a putut totuși întreprinde nimic în această privință. Cu atât mai vârtos deci, se cuvine laudă și cinste generației care a avut curajul ca nesprijinută de nimeni, să înfăptuiască ceceace de mult trebuia înfăptuit. Zic, trebuia de mult înfăptuit, pentrucă dată fiind situația economică reală a Săcelelor, orice activitate s'ar fi desfășurat acolo, trebuia să părăsiască de mult, latura pur culturală. E prea târziu pentru a lupta numai la păstrarea obiceiurilor și descoperirea comorilor sufletești ale etnicității satelor noastre. O spunem noi, dar o spunem cu durere, am întârziat pe cărarea vremii, ni s'a decalat activitatea în raport cu timpul; timpul ne-a luat-o înainte. De sigur, acest lucru nu s'ar fi putut întâmpla, dacă generație după generație, și-ar fi dat mâna, luând în continuare activitatea, pe care timpul o reclama. Dar așa?

Informațiuni

În urma noiei reformi administrative vechea plasă Săcele sau șapte sate a fost mărită. Vom ști de acum înainte că plasa Săcele cuprindă pe lângă: Baci, Cernatu, Purcăreni, Satulung, Turcheș, Tărlungeni și Zizin, încă 9 comune și anume: Apața, Bod, Crizbav, Feldioara, Hărman, Măeșuș, Prejmer, Rotbav și Sânpetru.

În această pagină vom cănta să ținem în curent pe cititorii noștri cu evenimentele mai importante ce se petrec în comunele Săcelene.

Rugăm pe toți intelectualii din aceste sate să binevoiască a ne trimete odată pe lună știrile mai importante. Toți cei care se vor oferii a ne trimete în mod regulat aceste știri va primi un abonament gratuit.

Cununii religioase. Bod: Dl. Vasile Nistor cu d-ra Otilia M. Spătăroiu la 12 Ianuarie.

Baci. Dl. Nicolae I. Jianu cu d-ra Marioara Creangă la 2 Febr.

Cernatu. Dl. Constantin Cursariu cu d-ra Marioara Ghimbășean la 23 Febr.

Hărman. Dl. Gheorghe Gh. Corbu cu d-ra Paraschiva Tică, la 26 Ianuarie.

Feldioara Dl. Alexandru Mailat cu d-ra Victoria Suci la 23 Febr.

Prejmer Dl. Gh. Stelea cu d-ra Marioara Stelea la 19 Ianuarie
Dl. Radu Arineanu cu d-ra Ani-
cuța Mazăre la 9 Februarie

Sânpetru Dl. Nicolae Sandru
cu d-ra Eufrosina Blegu la 19 Ian.

Dl. Ion Vlădăreanu cu d-ra Marioara Munteanu la 26 Ian. Dl. Dumitru Moldoveanu cu d-ra Marioara Sbarcea la 2 Febr. Dl. Ilie M. Sincan cu d-ra Maria Bărsan la 23 Febr.

Turcheș Dl. Octavian Bob cu d-ra Minerva Taban la 2 Martie

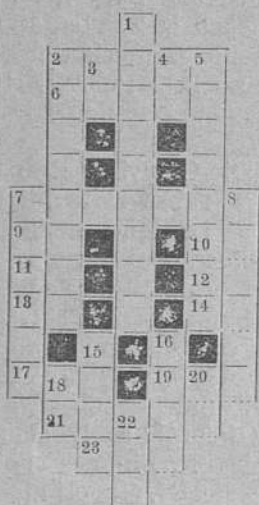
Tărlungeni Dl. Ionel I. Ghișoiu cu d-ra Marioara Munteanu la 26 Ian. Dl. Gheorghe Bordea cu d-ra Marioara Sbarcea la 2 Febr. Dl. Ion Banciu cu d-ra Aneta Munteanu la 9 Febr. Dl. Nicu Potecă cu d-ra Valerița Beschea la 9 Febr. Dl. Gheorghită Domnișor cu d-ra Suzica P. Sbarcea la 16 Febr. Dl. Matei M. Gheorghită cu d-ra Marioara Bălan la 16 Febr.

Societăți Sâmbătă 22 Febr. a luat ființă la Satulung Reuniunea Femeilor Române din Săcele Formarea Comitetului în numărul viitor.

Teatrale. Casa de citire din Turcheș aranjează în ziua de 1 Martie un festival artistic. Programul e compus din coruri sub conducerea D-lui Mihail Munteanu prof. la conservatorul „Astra“ Brașov. Totatunci se va juca piesa „Musca Spaniolă“ comedie în 3 acte Vom reveni în numărul viitor.

Morți. În ziua de 11 Febr. la locuința părinților ei din Satulung și-a da sfârșitul după o lungă suferință domnișoara Anișoara Cioca funcționară P. T. T. Brașov în etate de 20 de ani. În mormântarea a avut loc Joi 13 Febr. la ora 3 d. a. la cimitrul Sfânta Adormire din Satulung. (Pag. 2.)

RUBRICA JOCURILOR

JOC No. 1.

(Cuvinte încrucișate) 15 puncte.

Orizontal

Verticală

<p>2=biografie
6=soldat înarmat cu arcul
7=elegant
9=măsură
10=Zeu la Egipteni
11=pronume
12=măsură agrară
13=posed
14=notă muzicală
17=lucra pământul
19=balaur (Olt)
21=sgărcită
23=soartă</p> | <p>1=partea doua din numele unei rev. noi
2=percepurăm
3=pomadă
4=pronume
5=instalarăm
7=părăsită
8=impuținată
15=corabie
16=fruct
18=Zeu la Egipteni
20=notă muzicală
22=la joc de cărți</p> |
|--|---|

JOC No. 2. Șaradă

(5 puncte.)

Direct de mă citești acum
Foarte mult găsești pe drum,
Iar dacă mă inversați
In desemn mă 'ntrebuințați.

CUPON No. 1.

Adresa

.....

.....

Deslegările jocurilor se primesc la redacție cu mențiunea „pentru jocuri“ până la 15 Martie. Deslegătorii vor primi ca premii un abonament pe 1 an și o jum. an. Următorii 3, premii în cărți. Intre răspunsuri exacte hotărâsc sorții. Rezultatul în numărul viitor. Toți deslegătorii vor fi publicați.

Victor Tudoran.

(Continuare pag. 1.)

Morți: In ziua de 13 Februarie la locuința păriuților ei din Cernatu, s'a stins Emilia I. Bercariu. Inmormântarea a avut loc Duminecă în 16 Februarie.

Adunări. Banca Populară „Săceleană“ a ținut adunarea gen. în ziua de 23 Febr. Vom reveni.

Rugăm pe toți abonații noștri să-și achite de urgență abonamentul.
(V. D.)

Așa rămânem la ceace s'a putut face. Rămânem la ceea ce ne îngăduie posibilitatea, promițându-ne nouă înșine accelerarea operației, pentru a prinde ritmul timpului.

Dacă am căuta să cercetăm, care a fost momentul nenorocit, când am pierdut legătura cu vremea, ar trebui să ne întoarcem de sigur, cu cel puțin 50 de ani în urmă. Și e paradoxal dar adevărat, reformele reclamate de cerințele vremii moderne; în loc să contribuie la o ușurare a traiului — așa cum se avea în vedere scopul pentru care ele se făceau, — ne-au adus cu o perfectă regularitate câte o lovitură de măciucă. Am putea spune că însăși reformele lui Kogălniceanu, cu exproprierea primă a latifundiilor și averilor mănăstirești, ne-a fost prima lovitură de grație. Dar am trecut peste ele, fără să ne dăm seama. Am continuat viața aceea patriarhală și seminomadă, cutreerând câmpiile Bărăganului și stepele Basarabiei și ale Dobrogei,*) împrăștiind glume și vorbe de umor pela răspântiile unde se încrucișau drumurile puțin umbrite ale locurilor de păstorit și unde ne întâlneam din când în când cu alți cutreerători ai pământurilor țărilor românești. Ba având iluzia că nu ne încapă locul, am trecut de multe ori hotarul vechei Dacii, întorcându-ne înapoi, sau rămânând acolo, după cum credeam, că pământul ni se oferă mai din puțin, sau mai din belșug.

Lovitura a fost deci insensibilă. A trecut neobservată, ca o țigla spartă pe coperișul neglijentului, care crede că mai există vreme pentru reparație și amână lucrul, până ce-i cad grinzile casei pe creștetul capului. Am urmat deci înainte nepăsători. Ne lăudam în toate colțurile pământului ce cutreeram cu bogăția turmelor, zideam locașuri de rugăciuni și mănăstiri până la cer în fiecare cătun care ne făcea onoarea să ne adăpostească o noapte, ne închideam cei câțiva metrii patrați de gospodărie de pe locul strimț al regiunii natale cu ziduri de cetăți, nevoind în ruptul capului să luăm cunoștință, de celege se petreceau în jurul nostru.

Cu daniile nechibzuite în dreapta și în stânga am risipit capitalul legendar, puțin, câte puțin. S'au măcinat într'o jumătate de secol — ceva mai bine ca o jumătate — averi cari s'ar evalua în grămezi de aur. Turcii însiși, acei intermitenți stăpânitori ai țărilor românești, ne mirosiseră bunăstarea și instituiseră vămi speciale la vădurile Dunării, pentruca să ne dijmuiască.**)

*) Vezi Dr. G. Valsan: Câmpia României.

**) Vezi acelaș autor: Revista Graiul românesc m. III. din 1928.

Și n'am observat nimic. N'am băgat de seamă că timpurile încep să ne strângă în chingi, că fabuloasele averi se duc și că rămânem suspendați economicște ca de un fir de păr. Ei, dacă și-ar fi deschis cineva ochii și mintea, acum mai bine de cincizeci de ani și-ar fi privit în jur, ar fi ajuns de sigur să facă din fiecare mocan de atunci un bancher pentru zilele de astăzi. Cine avea această datorie? Evident că intelectualii și anume intelectualii ridicați dintre noi. Dar acum apare iarăș un paradox. Instinctiv Mocanii au simțit de sigur, nevoia culturii. Și au și fost între ei oameni, cari deși oieri, reproduceau versuri din clasicii latini mai bine decât mulți latiniști de astăzi. Simțind nevoia culturii, au și contribuit cu mână largă peste tot unde a fost vorba, să se ridice locașuri de cultură. Unde sunt răposaii Pârveu, Pană și ceilalți vrednici Mocani, cari au contribuit cu frumoasa sumă de 300 galbeni de aur, pentru ridicarea seminarului din Sibiu? Nici până astăzi nu s'a ajuns la gradul de înțelegere al nevoilor culturii în așa măsură, încât să se facă salarizarea învățătorului cu 300 galbeni de aur pe an, așa cum publica acum o sută de ani comuna Cernatu, concursul pentru ocuparea locului de învățător. Se știe pe urmă, că primele începuturi de școală românească în Ardeal, s'au făcut în Săcele *) Iată atâtea argumente, cari ne îndreptățesc să tragem concluzia, ce mare importanță punea Românul secelean pe valoarea culturii, încă de acum o sută de ani. Dar în această privință, mai avem dovezi vizibile încă în rămășițele trecutului. Câți streini nu s'au minunat, traversând satele noastre de măreția bisericilor cu turlle sclipitoare și înalte până la cer, cu câte două biserici și tot atâtea școli de fiecare sat, de frumusețea internă și externă a acestor clădiri, de curățenia caselor, etc. Atâtea și atâtea dovezi, cari duc la concluzia nedibuită, că Mocanii seceleni, au avut „o bază culturală veche și puternică.“

Dar de sigur că și pe acea vreme — ca și acuma — intelectualitatea s'a rupt de comunitatea strămoșească. Incepând să cunoască frumusețea și valoarea cărții, a lăsat averea în grija altora — așa cum făceau de altfel în timpul tinereții și fiii de boier din țările românești pe vremea aceea — iar ei își duceau viața izolați și fără cunoștință de celece se petreceau în lagărul părintesc, — în biblioteci și biurouri. Nu se știa până astăzi, că vrednicul Oprea Țărea, al cărui nume figurează cu merit pe frontispiciul unei străzi

*) Vezi începuturile școlii românești în Ardeal de A. Popa, în revista „Transilvania“ din iunie sau iulie 1928.

din Cernatu, are odrasle răslețite până prin părțile Vienii și ale Innsbruck-ului? Și n'avem noi din cele mai vechi timpuri, atâtea intelectualitate răslețită pe tot cuprinsul țării românești? Dar această intelectualitate rupând cu viața tradițională, se mai întâlnea doar din când în când cu ai săi, la drumurile de trecere. Primăvara spre munte, toamna spre șes, iar aceste întâlniri se puneau la cale prin cele mai arhaice mijloace: curieri, cuvânt din om în om, etc.

Aici a stat deci pacatul inițial. Intelectualitatea poartă vina și ponosul actualelor stări defectuase economice din Săcele. Pentru că părinții lor, cu bunul simț care-i caracteriza, prevăzuseră probabil timpurile grele. Și pentru aceea trimiteau des dintre ei câte un sol, ca să ia contact cu lumea largă. Dar vlăstarele trimise la școală se mulțumeau să se îndoape cu carte ca niște egoiști nesățioși, au rupt legăturile cu satele de baștină și mai veneau acasă din deceniu în deceniu, probabil atunci când li-se făcea dor de brânză de munte, sau când în noaptea de Crăciun, Paști sau Bobotează, îi rechema colcăitul oalei de sarmale dela foc.

Peste tot, lumea se organiza, pentru a înfrânge urgia vremurilor. Creștea concurența, se îngreuiase viața, iar mocanul rămânea imperturbabil la vechea ocupațiune — oeritul — sperând probabil, că tot se va întoarce măcar un sol, din cei trimiși de el, ca să ia contact cu noua organizare economică a timpului. Dar din eei plecați, nici unul nu s'a întors cu ramura de maslin. Când deci la deceniul amintit, se vedeau părinții cu eei plecați, bucuria celor dintâi era așa de mare, că uitau să-și reamintească de motivul despărțirii, tăiau melul cel mai gras, se bucurau și plângeau, dar uitau să-și întrebe fiul, cu ce rezultat s'a întors, în privința misiunii pe care a avut-o.

Și atunci desorientați și părăsiți, Mocanii au continuat să rămână la ocupația lor tradițională, oeritul. Au dus înainte tradiția târlei, au menținut mereu ierarhia aceea rigidă, — mai rigidă decât în miilitarie, — plecând dela mânător și trecând prin diferite trepte și clase de sterpar, mânăzăr, bacin, scutar și api asociat, așa cum apucaseră ei, dela ceice închiseseră ochii, cu sute de ani înainte. Veniseră vremurile, când descoperirile științifice aduceau îmbunătățiri vieții, forma de asociație trecuse de mult dela organizarea acestei obști naive și nedefinite, principiile dreptului comercial avansaseră, se defineau felurile de asociații sub scutul dreptului comercial etc., ei erau rupți de lumea înconjurătoare. Așa au rămas umblând pe câmpuri cu turmele — ca niște Israeliteni în pustiu, ducând cu ei felul de viață dela Crâm și până în

Săcelele pitorești (Satulung)

apele de apus ale Dunăii românești, în timpul cât ei din jur se organizeau în baza unor noi norme de viață.

Lumea învățase teoriile moderne ale dezvoltării ocupațiilor teorii cari pe baza de date documentate stabileau precis că nu te poți menține la agricultură și cu atât mai puțin la păstorism făcut în condițiuni tradiționale, decât atât cât timpul îți permite că există un raport bine definit între ocupație și produsul ei, că fatal ești nevoit să treci printr'o scară de ocupațiuni, pe care timpul ți-o pretinde. Se cunoșteau doar de atâtea vreme afirmațiunile celebre ale lui Miron Costin: „nu sunt vremile sub cărna omului, ci bietul om sub cărna vremii“.

Sibiu, la 10 Februarie 1930.

(Va urma)

Ing. Gh. Brânduș

DOCUMENTE

Scrisori vechi

Cinstitului Magistrat a cetății Brașovului ai noștrii buni prieteni și vecini de aproape dela milostivul D-zeu sănătate întreagă ca să vă dăruiască și tot binele poftim dumneavoastră. Priete-nească carte dumneavoastră ce ne-ați trimis-o cu acest om al dumneavoastră, anurie *Bratul dela Săceale*, am luat și ceale ce ne scrieți dumneavoastră am înțeles. Ne scrieți întâiu pentru oierit rugându-vă ca, când vor pogorâ oamenii țării dumneavoastră aici in țara noastră, să ne arătăm cu milă asupra lor ca să rămâie să plătească oieritul precum era mai înainte în zilele Domnilor celor bătrâni sau când nu se va putea întracestași chip, să rămâie încai a plăti precum au plătit în trecutul an. Cât pentru aceasta, după ce am luat scrisoarea dumneavoastră, ne-am mirat de unde au eșit vorbele astea, cum că oamenii dumneavoastră să vor mai încărca la oierit, după cum au plătit an și cum de ați putut dumneavoastră a vă încredința la niște vorbe desarte ca acestea pentru că dumneavoastră bine știți că noi ceale ce legăm și hotărâm pururea le păzim nestrămutat și într'acestaș chip pururea să fiți încredințați că să vor păzi. Pentru că în Domnia ceaialaltă a noastră prea bine știți dumneavoastră că noi oieritul mai mult de 15 bani de oaie niciodată nu l'am scos până încât Dumnezeu ne-au ținut întăriți în scaunul țării acestiia. Acum iarăș după ce Dumnezeu ne-au adus cu a doa Domnie, gășind Domnia mea un obicei făr de cale că să făcuse, adecă a plăti oieritul, la oaie câte 10 parale și cunoscând Domnia mea, că iaste un lucru făr desocoteale și cu mare nedreptate. atât pământenilor cestor de aici cât și oamenilor dumniavoastră cari pogorâia cu oile aici în țara ne-am milostivit Domnia mea și am hotărât mai bine să fie cu a noastră pagubă și să să pezească dreptatea și adevărul ca să ple-teasca oieritul de oaie câte 15 bani vechi, după cum și în ceialaltă Domnie a noastră asemenea sa urmat care altul nu ar fi făcut aceasta niciodată. Așijderea și pentru văcărit încă am văzut in ce chip vă rugați dumneavoastră; adică ca se nu să supere oamenii dumneavoastră nici de cum. La aceasta dumneavoastră știți prea bine au fost obiceiai și pentru văcărit, când se scotea văcărit aici în țară: cum plateau țărani asemenea plătean și oamenii

dumneavoastră, încât atunci fiindcă era doa văcărături într'un an, plătia și ei ca și oamenii țării noastre de 2 ori.

Iar Domnia mea în ceailaltă Domnie, am ridicat de rămasesse numai un văcărît, iar când nu au fost trebuință de a se scoate văcărît nici oamenii dumneavoastră uu s'au supărat nici odată; estimpu numai fiind mare trebuință și socotînduse văcaritul la țară au plătit și ei văcărît fiindcă ei dobitoacele lor le au totdeauna aici în țara și vara și iarna de le hrănesc pe pămîntul țării. Numai de vreme ce trimisul acesta al dumneavoastră, Bratul ne-au spus cumcă ne poțiti și dumneavoastră, și și ei se roagă la vremea văcărîtului să nu plătească și ei văcărît după cum pletăsc locuitorii țării aceștea ci să facem o milă, să fie cu deosebit nartu mai jos din ceace platesc oamenii țării zicînd ca să rămăie să plătească de vite cîte taler jumătate, dar fiindcă într,acestaș chip nu ne au fost prin puțință a hotărâ, dar ca se nu rămăie cererea dumneavoastră pentru prieteșugul și vecinătatea dumneavoastră am socotit și am hotărâ un lucru care să fie de măsură încât și ei să rămăie mulțumiți adecă se plătească de vite cîte un zlot vechiu căzând jumătate, după cum, au plătit la văcărîtul de astă iarnă și vitele astea ale lor să aibă ale plăti vremea oeritului: veri se nu fie văcărît în țară cu nartu mai mare decăt acesta vări să nu fie nici decum ci totdeauna să aibă a-ș plăti vitele lor și erbăritul să lipsească, să nu-l mai plătească precum nici estimpu n,au plătit, fiindcă au plătit astă ianră văcărît. La care hotărâre și milă ce am arătat Domnia mea cu dâșii, pentru vecinitatea și prieteșugul dumneavoastră însuși trimisul acestă al dumneavoastră sau mulțumit și i-au părut bine de un bun așezămînt ca acesta; care să știți dumneavoastră că de acum înainte într'acestaș chip nesmintite va păzi. Ci acum dupăce veți lua dumneavoastră cartea aceasta a noastră, veți da în știre la aceia care veți socoti dumneavoastră a fi mai de ispravă ca se facă un zapis asupra așezămîntului acestăia după cum sa hotărât, în care zapis să scrie și aceasta cum că la vremea văcărîtului să nu ia niscaiva vite de ale oamenilor cestor de țară noastră să le bage în vitele lor ca să le plătească cu nartu mai mic, fiindcă la țărani noștri poate să se întămple să iasă văcaritul cu nartu mai mare, ca să nu ni să pricinuiască visteriei vre o pagubă legându-se în acel zapis ca oricarele va face un lucru ca acesta ca să ficlenească Visteria, să-i se ia toate dobitoacele pe seama visteriei și fiind zapisul într'acestaș chip, fiind întărit cu iscăliturile acelor ce veți socoti dumneavoastră a fi mai de spravă

ni le veți trimite dumneavoastră aci la noi, iarăș eu trimisul acesta sau cu altul cu cine veți șocoti și atunci vom da și Domnia mea carte iscălită de Domnia mea ca să aibă la mâna lor, ca să fie pururea păzit și nestrămutat așezământul acesta. Și iarăș la celece ne veți pofți dumneavoaștre și ne va da indemână nu vom lipsi Domnia mea a vă păzi pritișugul cel măgieșese al dumneavoaștră. Această și fiți dumneavoaștră sănătoși. August 14 d 1752 de dumneavoaștră de bine voitori și bun prieteni.

Io. Grigorie Ghica Voevod

Iorga Brașovul și Rămânii Buc. 1905.

A. S. M

Vedenii.

În miez de noapte, cineva'n ogor,
Se-aude 'ngrozitor strigând la boi;
Și strigă răgușit și cobitor,
Și ară greu ogorul din zăvoi.

E Gheorghe par'că . . . glasul e al lui.
. . . Și-al lui e mersu 'ncet și măsurat,
Pe urma grea a boilor sătui,
El strigă pe ogorul blestemat.

Ah! somnul rău chinuitor și greu . . .
De mult e Gheorghe mort . . . demult, demult . . .
Îl văd în nopți, în vis îl văd mereu
Și parcă glasul aspru i-l ascult.

N. Moisiu

Ecouri.

Aflăm cu plăcere că Soc. Scriitorilor Români în sesiunea ținută în timpul din urmă a ales ca membru al ei pe distinsul nostru colaborator Domnul *Ioan Al. Bran-Lemeny* unul dintre cei mai remarcabili poeți Ardeleni.

Rugăm pe toți abonații revistei noastre să-și achite abonamentul.

Numărul viitor al revistei noastre va apare la 1 Aprilie, număr dublu, pentru sărbătorile paștelui.

R E C E N Z I I.

„**Ancore**“, poezii de Ioan Al. Bran-Lemeny, este al treilea volum pe care distinsul nostru colaborator la scos de curând de supt tipar. Și pentru că nu este bine ca noi să vorbim despre al noștrii, dăm cuvântul marelui literat și poet al Banatului, Dl Lucian Costin, spicuiind din cauza lipsei de spațiu doar părțile mai însemnate din recenziile apărute în ziarul *Dimineața*, din 15 Febr. 1930.

„Una din cele mai masive figuri ale literaților ardeleni, e fără îndoială poetul Ioan Al. Bran-Lemeny, vajnicul luptător în volbura vremilor noastre de bejenie.

Clar și precis în coloratură, te îmbie aroma scrisului său dela poezie la poezie și ca o albină, treci dela o floare la alta, fără să-ți dai seama. Expresivitatea e dinamică și sonoră, fluidă și foarte nuanțată. Acesta e intermediul tehnologic, care tinde se dilată și creiază, iar farmecul odată plasticizat, îl miroși sufletește și încetul îți dai seama că e poezie, sublimul corolar al vitalității noastre psihologice.

O astfel de operă de artă, în ce mai impecabilă haină a ei, se poate considera noua apariție «*Ancorele*».

În acest volum, Ioan Al. Bran-Lemeny își ridică glasul din enigmaticele curbe, din șerpuitoarele meandre ale vitalității noastre morbide și își smulge încetul și piciorul din marasmele ei, trecând spre colnicele sigure, ca un fiu observator.

Trebue să subliniez, că și Bran-Lemeny e între barzii noștri naționali, deoarece și el are o menire bine conturată, bine plasticizată.

L'am întâlnit în ciclul „*Religioase*“ și am tresărit, surprins de vivacitatea sentimentului atât de puternic, elevat până la acei grozav fior al realității . . . vai, o tristă realitate, căci și noi exclamăm odată cu poetul:

„Te chiem Credință, vino, o vino te implor . . .
Te-au părăsit creștini și-i noapte 'n urma lor . . .
Întunecat e Cerul, nu-i semn de vreme bună,
E turma risipită . . . și cine o adună?!

(Din „*Te chiem, Credință . . .*“)

Și ce far sublim e credința! . . . Celuia ce o simte și așteaptă o regenerare a generațiilor de astăzi dela ea, să-i întărim și noi credința.“

Sublinind și sonetele sale Dl. Lucian Costin, încheie: „In acel viitor volum, îl așteptăm pe autor mai reprezentativ într'un ciclu mai bogat. *Cu ciclul religios și cel social se va ridica Bran-Lemeny la altitudini nebănuite.*

Gh. I. Gologan. „E greu azi să fi om de treabă și alte versuri; Brașov 1929.

Cartea domnului Gologan cuprinde poezii, în care autorul ironizează stările economice și politice din Brașov și din țară,

Poeziile sunt animate de un humor sănătos și pot fi citite de toate păturile sociale.

În poezia „Ei au tot și tot ei țipă“ autorul ne descrie pe jidanii, ce sunt în număr așa de „mic“ în țara noastră, încheind:

„Oprească-și ei pornirea, muncind să ne iubească,
Și'n liniște și pace, cu noi o să trăiască,
Iar de-i rea România, Ardealul, Bucovina
Atunci cei mai așteaptă? . . . Să plec'n Palestina! . . .

(v. t.)

Rectificări.

În articolul din No. 1 intitulat „vechimea și importanța Săcelilor“ al D-lui Aurel A. Mureșianu dintr'o eroare tipografică s'a cules în rândul 1 dela pagina 5, *stabilirea* în loc de *slăbirea*, așa că fraza se va citi «. . . nu puțin au contribuit la slăbirea lor economică și politica dușmănoasă a guvernelor ungurești“

În poezia din No. 1 intitulată „Artiștilor“ a D-lui Ion Iordache tot din eroare tipografică s'a cules în rândul al patrulea din ultima strofă „De unde“ în loc de „Pe unde grele patimile gem“

Rugăm pe toți cititorii revistei noastre să binevoiască a ne scuza pentru numărul mare de greșeli ce s'au strecurat în numărul 1.

Rugăm pe distinși noștri cititorii a trece printre donatorii de pe lista corului și pe următorii D-ni Eugen Zehan, Șef Ing. Silvic, I. Mihailescu, judecător Satulung, I. Toma, dir. of. P. T. T. Cernatu.

(Redacția)

POȘTA REDACȚIEI

D-lui V. Berteanu București. Ne-a măgulit frumosul gest și sinc-rile D-vs. cuvinte de încurajare. Suma s'a primit și abonamentele s'au făcut conform dorinței D-vs. Suma de 1000 lei va forma un prim fond de rezistență al revistei. Comitetul vă rămâne recunoscător pentru căldura cu care ați răspuns apelului nostru.

D-lui A. A. Mureșanu Brașov. Vă mulțumim pentru sfaturile date, iar rectificarea frazei, după cum veți constata, s'a făcut în acest număr.

D-lui Ing. Gh. Brânduș, Sibiu. Vă mulțumim pentru încurajarea dată, cât și pentru frumoasele cuvinte adresate. Dacă tot ar răspunde în felul D-vs. revista s'ar putea prezenta minunat. Credem totuși că și numai cu cei puțini cari ne-au înțeles, vom putea continua și în acelaș timp progresa. De sfaturile date vom ține seamă. Cu numărul de față începem publicare seriei de articole pentru care vă mulțumim.

D-lui fiu de Mocan din Satulung — Ploești Vă mulțumim pentru frumoasele cuvinte de încurajare. În limita posibilități vom da și paginile de informațiuni cerute. Cât despre format ne vom mai gândi. Fotografii vom reproduce începând cu numărul de față. Grija epuizării materialului ce va umple paginile acestei reviste nu este intemeiată căci Săcelele ne pot procura mult timp material și încă interesant. Pentru colaborare paginile revistei vă sunt deschise cu atât mai mult cu cât sunteți „fiu de mocan“.

D-lui O. Siret București Vă mulțumim pentru poezia trimisă care s'a publicat în No. 1. Din cauza lipsei de spațiu documentul și articolul celălalt îl publicăm în numărul acesta. Răspundeți când puteți fi la Satulung.

D-lui Locol. Filip Aurel, Costanța. V'am trimis aprobarea pe care cred că ați primit-o la timp. Așteptăm răspuns.

D-lui I. Gh. Blebeă, Călărași. Primit abonamentul și vă mulțumim pentru adresele date.

D-rei E. Bechereanu, Buzău. Primit scrisoarea și mulțumiri pentru adrese. Așteptăm abonamentele.

D-lui M. Panțu, București. Primit cartea poștală și am corectat adresa.

D-lor V. Coban și N. Moisiu. Din lipsa de spațiu le vom răspunde în numărul viitor.

Revistele primite la redacție le vom aminti în numărul viitor.

(Redacția)

Lista abonaților.

Bercu Dumitru, comerciant Hârșova.
Bertianu Vasile București.
Beșlegeanu Ionel comerciant București.
Blebea Gh. Ioan comerciant Călărași.
Boianovici Arthur București.
Ciobanu Gh. Ocolul Silvic Săcele Satulung.
Ciocoiu Vasile București.
Coban Vasile elev imp. P. T. T. Timișoara.
Coriolan Miron București.
Crisbășeanu Ion comerciant, București.
Drăghia Daniel plut.-maj. 2. V. M. Brașov.
Lascu Aurel București.
Mărăscu Nicolae „
Panțu Mircea „
Pavelescu Vasile „
Panțu Traian „
Popovici Afilon „
Ruptureanu Constantin „
Șerbănescu Nicolae „
Ștefănescu Gh. „
Theodorescu Nic. „
Zehan Eugen, șef. ing. silvic Satulung
(Va urma.)

Fondul de rezistență ai revistei.

Dl. Vasile Berțeanu*) București Lei 1000.—

*) D-l Vasile Bertianu pe lângă cele 14 abonamente ce ni le-a trimis ne-a dat și ideea formării unui fond de rezistență al revistei. Domnia-sa a deschis acest fond donând o primă sumă după cum se poate vedea mai sus.

Redacția

Vizitați magazinul de
coloniale și delicatese
Ioan Ovesea
Brașov,
Strada Hirscher No. 2.

Foto
ANGELO

Brașov
Str. Porții No. 59.

Citiți și
răspândiți

REVISTA

Viața
Săceleană

TOTI
abonații pre-
cum și cititorii revis-
tei Viața Săceleană
pot beneficia de 10
% reducere la ori ce
cumpăratură dela
Librăria Școalelor

Gh. Suraru din
Brașov Str. Pantofa-
rilor (lângă Coroană)

Acest bon se va prezenta
numai la cassă când se face
plata.

Domniei-Sale

Onor Școala primară

Cernatu

Str.

Tipografia Antal și Tămaș Brașov, Str. Fântânei 24.